BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 23 juli 1974

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/426 — Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten)

(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)

(74/431/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op de artikelen 1, 3, 6 en 15,

Gezien de aanmelding die op 30 oktober 1962 is verricht door de Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten,

Gezien de klachten overeenkomstig artikel 3 van Verordening nr. 17 van de Interessengemeinschaft der Deutschen Tapetenfabrikanten, de heer Jean-Marie Pex te Brussel en de GB-bedrijven N.V. te Antwerpen,

Gezien het besluit van de Commissie van 14 juni 1973 om in deze zaak de procedure in te leiden,

Gehoord de deelnemende ondernemingen overeenkomstig artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 en Verordening nr. 99/63 (2),

Gezien het advies van het Adviescomité voor Mededingingsregelingen en Economische Machtsposities uitgebracht op 26 juni 1974 overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17,

Overwegende de volgende feiten:

I. De feiten

A. *De „Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten"*

1. De in 1922 opgerichte Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten bestaat uit de volgende vier leden-ondernemingen:

— S.C. Usines Peters Lacroix S.A.,

— Les Papeteries de Genval S.A.,

— Établissements Vanderborght Frères S.A.,

— Les Papiers-Peints Brepols S.A.

2. De Vereniging wordt beheerst door het huishoudelijk reglement („règlement d'ordre intérieur"), laatste versie van juli 1971, waarvan de in casu essentiële bepalingen zijn:

3. Lid kan alleen een behangselpapierfabrikant worden die in België is gevestigd (nr. 02 van het reglement).

4. Voor het toezicht op de tenuitvoerlegging van het reglement wordt een vertrouwensman of deskundige benoemd (nr. 07 van het reglement).

5. Voor de harmonisatie van het in de handel brengen van behangselpapier stelt de vereniging elke 2 jaar een „barème-cadre" vast, waarin o. a. de prijsgroepen en de kwaliteit worden vastgelegd (nr. 10 van het reglement).

6. Met het „barème-cadre" komt overeen een „barème de prix", waarin de prijzen af-bedrijf voor de beide soorten verkoop, „prix de voyage" en „prix de carte", en de eindverkoopprijzen zijn vastgelegd (nr. 11 van het reglement).

7. Ter controle op het „barème cadre" moeten alle leden hun volledige collectie ten minste vijf dagen vóór het begin van de campagne, ingedeeld naar prijs, kwaliteit (gewicht van het papier) en kleur overleggen (nr. 12 van het reglement).

8. De leden verplichten zich, hun algemene voorwaarden uniform te maken. Deze voorwaarden berusten op de volgende grondbeginselen:

— vaststelling van de prijzen voor de verkoop en de wederverkoop,

— invoering van een korting, „prime de coopération" genoemd, waarvan de hoogte gericht is naar de hoeveelheid van de jaarlijkse afname bij alle leden

(nr. 20 van het reglement).

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

9. De algemene voorwaarden regelen o. a. de volgende punten:

— leveringsvoorwaarden,

— voorwaarden voor de gratis levering van staalboeken,

— betalingsvoorwaarden,

— weigering van terugname,

— voorwaarden waaronder klachten worden erkend,

— voorwaarden voor de „prime de coopération",

— lengte van de rollen behangselpapier,

— verplichting de wederverkoopprijzen in acht te nemen bij het prijzen en de reklame,

— binding van de uitverkoopprijzen,

— verplichting van de koper de verplichtingen uit de algemene voorwaarden op te leggen aan zijn afnemers,

— sancties bij inbreuken

(nr. 210 van het reglement).

10. Voor grote afnemers wordt een speciale circulaire uitgegeven, waarin een uitbreiding wordt gegeven aan de „prime de coopération" genoemde korting en de voorwaarden zijn vervat waartegen voor groothandelaren collecties worden gefabriceerd (nr. 211 van het reglement).

11. Korting mag niet worden verleend (nr. 22 van het reglement).

12. De betalingstermijn bedraagt 30 dagen vanaf het eind van de maand; hij mag — naargelang van de omvang van de bestelling — worden verlengd tot 60, 90 of 120 dagen (nr. 23 van het reglement).

13. De korting voor leveranties voor eigen verbruik wordt vastgesteld op 33⅓ %; de hoeveelheid van deze leverantie is beperkt en wordt door de vertrouwensman gecontroleerd (nr. 30 van het reglement).

14. Indien een lid een afnemer financiert wordt het rentetarief uniform vastgesteld op 0,5 % boven het discontotarief van de Nationale Bank (nr. 31 van het reglement).

15. Aan inkooporganisaties (coöperaties) mag rechtstreeks noch indirect worden geleverd; een uitzondering geldt alleen voor coöperaties die met name op een lijst van de vertrouwensman voorkomen (nr. 32 van het reglement).

16. Aan inkoop- en verkoopcommissionairs mag niet worden geleverd (nr. 33 van het reglement).

17. Voor een bestelling tegen de gunstige prijzen van de „vente voyage" is een minimumhoeveelheid nodig (nr. 40 van het reglement).

18. Het begin van de verkoopcampagne wordt uniform vastgesteld op de eerste zaterdag van september (nr. 410 van het reglement). De collecties mogen voordien niet aan de klanten worden afgeleverd (nr. 411 van het reglement).

19. Op de maandag na het begin van de campagne wisselen de leden op de zetel van de Vereniging onderling hun collecties uit (nr. 412 van het reglement).

20. Het einde van de campagne wordt vastgesteld op eind februari (nr. 413 van het reglement).

21. Staalboeken worden gratis naargelang van de bestelde hoeveelheden afgegeven; ze dragen het merk van de Vereniging (nr. 420 van het reglement). De prijs voor extra staalboeken wordt uniform vastgesteld op 250 Bfr. per boek (nr. 421 van het reglement).

22. Andere artikelen dan behangselpapier mogen alleen worden opgenomen wanneer zij van een lid afkomstig zijn (nr. 423 van het reglement).

23. De fabricage der staalboeken wordt op verlangen van de afnemers bij een lid gecentraliseerd (nr. 424 van het reglement).

24. De bestellingen tegen de preferentiële prijs „prix de voyage" genoemd moeten binnen de periode van 2 november tot eind april worden afgeleverd (nr. 44 van het reglement). De „prix de voyage" wordt slechts voor grotere bestellingen aan het begin van de campagne verleend.

25. Alle verkopen die niet beantwoorden aan de voorwaarden voor de „prix de voyage" moeten worden uitgevoerd tegen de normale prijs „prix de carte" genoemd, (nr. 50 van het reglement).

26. Als klant krijgt alleen degene geleverd die de volgende minimumomzet per jaar kan aantonen:

— in het eerste jaar: 4 000 Bfr.

— in het tweede jaar: 6 000 Bfr.

— in het derde jaar: 10 000 Bfr.

(nr. 52 van het reglement).

27. De leden zijn verplicht op zaterdag geen leveringen uit te voeren; zij komen onderling overeen wanneer de jaarlijkse sluiting van hun regionale opslagplaatsen zal plaatsvinden (nr. 53 van het reglement).

28. De Vereniging stelt de volgende voorwaarden vast voor uitverkopen:

— de datum (nr. 63 en 64 van het reglement),

— de prijzen en andere voorwaarden (nr. 62 van het reglement),

— welke produkten mogen worden verkocht (nrs. 600, 601 en 602 van het reglement).

29. Groothandelaar is slechts hij die als zodanig door de Vereniging is erkend en ten minste 800 000 Bfr. per jaar met alle leden omzet (nr. 70 van het reglement).

30. Aan erkende grossiers worden speciale voordelen toegekend (nr. 71 van het reglement); staalboeken worden hun tegen bijzonder gunstige prijzen geleverd; een verrekening onder de leden vindt niet plaats; dit voordeel wordt ook aan de outsider „Rath & Doodeheefver N.V." verleend; de grossiers moeten daartegenover speciale verplichtingen vervullen, zoals b.v. de inachtneming van prijzen en voorwaarden van de Vereniging en de zorg voor de naleving ervan door hun afnemers, het verbod van de verdeling van hun collecties vóór 15 januari (nr. 72 van het reglement).

31. De preferentiële „prix de voyage" wordt alleen verleend aan grossiers die met name sinds september 1964 op een lijst van de vertrouwensman zijn genoemd (nr. 73 van het reglement).

32. De Vereniging onderneemt een gemeenschappelijke reclame onder het merk „Decorgroup" o.a. met de volgende middelen:

— uitgave van reklamebrochures,

— redactie en uitgave van geïllustreerde artikelen in de pers,

— deelneming aan beurzen,

— verkoopbevordering bij mensen die in hun beroep met behang te maken hebben,

— verkoopbevordering bij de detailhandel,

— reklame op technische scholen

(nr. 80 van het reglement).

33. Nog een taak van de verkoopbevordering is bij de afnemers een gunstig klimaat voor de Vereniging en met name voor haar politiek van gebonden verkoopprijzen te scheppen (nr. 80 van het reglement).

34. Individuele reclame van de leden is slechts in beperkte omvang toegelaten; bij tentoonstellingen is zij slechts in samenhang met andere produkten van een lid geoorloofd; tentoonstellingen die alleen behangselpapier betreffen zijn de individuele leden verboden. Iedere individuele reclame moet zich bedienen van het gemeenschapsmerk Decorgroup (nr. 81 van het reglement).

35. Op grond van het huishoudelijk reglement („règlement d'ordre intérieur") heeft de vereniging haar algemene voorwaarden vastgesteld (circulaire 619) die de bovengeschetste individuele bepalingen bevatten inzake

— de „prime de coopération" genoemde korting,

— de verplichting de gebonden prijzen in acht te nemen en deze in de prijsaanduiding te vermelden,

— het verbod lagere prijzen of kortingen te vermelden,

— de verplichting de uitverkoopprijzen in acht te nemen, ook wanneer de waren niet door de leden van de Vereniging zijn gekocht,

— het verbod behang gratis te snijden en de prijs van het snijden,

— de verplichting om de verplichtingen uit de algemene voorwaarden aan hun afnemers op te leggen,

— de mededeling dat een lid van de Vereniging zonder opgave van redenen leveranties mag weigeren.

36. Bovendien bevat circulaire 619 de volgende kortingstabel:

3,75 % voor 32 250 Bfr. minimumomzet

+ 4,75 % over de omzet tussen 32 251 en 43 000 Bfr.

+ 5,50 % over de omzet tussen 43 001 en 64 500 Bfr.

+ 6,50 % over de omzet tussen 64 501 en 86 000 Bfr.

+ 7,50 % over de omzet tussen 86 001 en 107 500 Bfr.

+ 8,50 % over de omzet tussen 107 501 en 129 000 Bfr.

+ 9,50 % over de omzet tussen 129 001 en 150 500 Bfr.

+ 10,50 % over de omzet tussen 150 501 en 172 000 Bfr.

+ 11,50 % over de omzet tussen 172 001 en 193 500 Bfr.

+ 12,50 % over de omzet tussen 193 501 en 215 000 Bfr.

+ 13,50 % over de omzet tussen 215 001 en 236 500 Bfr.

+ 14,50 % over de omzet tussen 236 501 en 258 000 Bfr.

+ 15,50 % over de omzet tussen 258 001 en 279 500 Bfr.

+ 16,50 % over de omzet tussen 279 501 en 301 000 Bfr.

37. Circulaire 620 voor grote afnemers bevat de volgende extra kortingstabel („prime de coopération"):

+ 16 % over de omzet tussen 301 000 en 1 075 000 Bfr.

+ 17 % over de omzet tussen 1 075 001 en 2 150 000 Bfr.

+ 18,50 % over de omzet tussen 2 150 001 en 3 225 000 Bfr.

+ 19 % over de omzet tussen 3 225 001 en 4 300 000 Bfr.

+ 20,50 % over de omzet tussen 4 300 001 en 5 375 000 Bfr.

+ 21,50 % over de omzet tussen 5 375 001 en 6 450 000 Bfr.

18,50 % over de totale omzet boven 6 450 000 Bfr.

en bovendien de voorwaarden voor de preferentiële afname van staalboeken.

38. Circulaire 617 V bevat de „barème de prix de voyage" voor de kwaliteitsklassen A 1 tot en met R 3, te weten voor de „prix de voyage" exclusief B.T.W., en bovendien voor de eindverkoopprijs met inbegrip van 18 % B.T.W.

39. Circulaire 617 C bevat de „barème de prix de carte", eveneens voor de kwaliteitsklassen A 1 tot en met R 3, onderverdeeld naar aankopen tot 6, 7 en meer of 24 rollen, exclusief B.T.W., en bovendien de eindverkoopprijs met inbegrip van 18 % B.T.W.

40. De in Brussel gevestigde behangselpapierhandelaar de heer Jean-Marie Pex kocht van de leden van de Vereniging, met uitzondering van de onderneming Établissements Vanderborght Frères S.A., behang dat hij aan de GB-Bedrijven N.V. doorverkocht. Deze stelde de prijzen voor dit behang op het etiket vast met een — in haar zelfbedieningswinkels gebruikelijke — korting.

Na een individuele actie van de onderneming Papiers-peints Brepols S.A. bij circulaire van 4 oktober 1971 aan al haar klanten, volgens welke zij haar zakelijke contacten met een groothandelaar (waarmee Pex werd bedoeld), wegens een prijsonderbieding van de GB-Bedrijven N.V. met 10 tot 15 %, heeft verbroken, volgde op 29 oktober 1971 een circulaire van de Vereniging aan al haar klanten, waarin deze naar aanleiding van het geval Pex werden gewezen op de verplichting krachtens de algemene voorwaarden, hun afnemers de inachtneming van de gebonden prijzen voor te schrijven.

Sinds dit tijdstip weigeren de leden van de Vereniging aan de heer Pex en het met hem samenwerkende bedrijf International Decor in Brussel te leveren. Tijdens de mondelinge hoorzitting op 18 december 1973 hebben de Vereniging en haar leden verklaard dat zij aan de heer Pex ook in de toekomst niet zullen leveren, zolang deze zich niet aan de algemene voorwaarden houdt en zijn schuld tegenover de onderneming Papiers-peints Brepols S.A. niet betaalt.

41. In een zelfbedieningswinkel van GB-Bedrijven N.V. heeft de vereniging geconstateerd dat behang van haar leden duurder is verkocht dan volgens de prijslijst geoorloofd zou zijn.

42. Op 30 oktober 1962 meldden de advocaten De Coninck en Lainé uit naam van de vier leden van de Vereniging het volgende op formulier B bij de Commissie aan:

a) De onderneming Rath & Doodeheefver S.A. is van de aanmelding door toezending van een afschrift op de hoogte gesteld (I, 2 van het formulier).

b) Rubriek II, 1 van het formulier is geschrapt.

c) In rubriek II, 2 staan:
   — vaststelling van de kwaliteitsnormen,
   — vaststelling van de prijzen, rabatten en kortingen bij verkoop en wederverkoop,
   — bepaling van het aantal artikelen dat in iedere categorie moet worden opgenomen,
   — gemeenschappelijke reklame.

d) In rubriek II, 3 staat voorts:
   aangaande a) basisovereenkomst gesloten in 1922,
   aangaande b) 1922 — met volledige of gedeeltelijke verlenging van jaar tot jaar,
   aangaande c) fabricage en verkoop van behangselpapier,
   aangaande d) verbetering van fabricage en verkoop der produkten.

e) In rubriek III, 1 wordt de eerste vraag als volgt beantwoord:
   Ja — inachtneming van verkoopprijzen, rabattabellen, korting over de totale omzet en algemene voorwaarden. De overige vragen worden uitdrukkelijk met „neen" beantwoord.

f) De aanmelding gaat vergezeld van volmachten van de vier leden van de Vereniging; iedere tekst van het reglement, de algemene voorwaarden en de prijslijsten ontbreekt evenwel.

B. *De tegenwerpingen van de betrokken ondernemingen tegen de punten van bezwaar van de Commissie*

1. De Vereniging wijst erop dat zij minder dan 50 % van het in België verbruikte behangselpapier verkoopt; de import is sinds 1962, aldus de Vereniging, gedurig gestegen; met name is uit Duitsland in 1962 610 000 kg tegen 15 750 000 Bfr. en in 1972 3 044 000 kg tegen 155 191 000 Bfr. geïmporteerd. Uit de acht Lid-Staten van de Gemeenschap is dit in 1962 1 689 000 kg tegen 42 527 000 Bfr. en in 1972 7 877 200 kg tegen 424 133 000 Bfr. geweest.

2. Een deel van de clausules waartegen de Commissie in haar mededeling van punten van bezwaar van 26 oktober 1973 opponeerde, zou volgens de Vereniging hetzij van geringe betekenis zijn of niet meer worden toegepast. De Vereniging heeft weliswaar dienaangaande geen verklaring afgelegd dat zij deze clausules zou hebben geschrapt.

3. De Vereniging zegt dat zij niet meer zou aandringen op inachtneming van de eindverkoopprijzen, maar nog slechts de vermelding of aankondiging van kortingen zou verbieden. Daarmee is echter de redactie van de prijslijsten en bovendien een brief van de Vereniging van 22 oktober 1973 aan GB-Bedrijven N.V. in strijd waarin wordt gezegd:

„Uw vennootschap weet, dat de leden van onze Vereniging gebonden zijn aan verkoop- en wederverkoopprijzen. Desondanks schendt uw vennootschap deze prijzen opzettelijk ..."

4. De onvolledigheden in de aanmelding verklaart de Vereniging uit de in 1962 nog heersende rechtsonzekerheid. De suggestie van de Commissie om een van de beide advocaten die de aanmelding hebben verricht daarover op de hoorzitting een verklaring te laten afleggen, is door de Vereniging echter niet opgevolgd.

II. Beoordeling in het licht van artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag

A. Het „Réglement d'ordre intérieur" van de Vereniging

1. Overwegende dat het reglement een overeenkomst tussen de vier leden van de Vereniging is en derhalve een overeenkomst tussen ondernemingen in de zin van artikel 85, lid 1.

2. Overwegende dat de volgende bepalingen van het reglement een beperking van de mededinging bij de verkoop van behangselpapier in België ten doel hebben:

a) de beperking van het lidmaatschap tot ondernemingen die in België zijn gevestigd; daarmee wordt aan ondernemingen uit andere staten die geen vestiging („établissement") in België hebben, de toegang tot de Belgische markt bemoeilijkt;

b) de vaststelling van prijzen, prijsgroepen en kwaliteiten in het „barème-cadre";

c) De vaststelling van „prix de voyage" en „prix de carte";

d) de uitwisselijg van collecties ter controle van het „barème-cadre"; de uitwisseling dient tot controle en zo tot handhaving en versterking van de overeengekomen concurrentiebeperking;

e) de verplichting de algemene voorwaarden uniform te maken;

f) de overeenkomst van een korting over de totale omzet („prime de coopération");

g) het verbod een korting te verlenen;

h) het uniform maken van de betalingstermijn;

i) de vaststelling van de korting voor het eigen verbruik;

j) de vaststelling van het rentetarief voor financieringen van de afnemers: Door de beperkingen e) tot j) wordt iedere individuele vaststelling van prijzen en voorwaarden door de leden van de Vereniging uitgesloten;

k) het verbod, aan inkoopsorganisaties en inkoops- of verkoopscommissionairs te leveren; daardoor worden ondernemers gehinderd, die naar de ervaring leert belang hebben bij een doorbreken van het prijspeil naar beneden;

l) de uniforme vaststelling van een minimumhoeveelheid voor de „prix de voyage";

m) de afspraken over begin, wijze van voering en eind van de campagne;

n) de overeenkomst over de uitgave (al of niet betaald) van staalboeken;

o) centralisatie van de fabricage der staalboeken;

p) de overeenkomsten inzake de definities van „prix de voyage" en „prix de carte";

q) de vaststelling van een minimumhoeveelheid die nodig is om als klant levering te ontvangen;

r) het verbod op zaterdag te leveren en het overleg overleg over de jaarlijkse sluiting van de opslagplaatsen;

s) de vaststelling van data, prijzen en voorwaarden voor uitverkopen;

t) de vaststelling van de definitie van grossiers met inbegrip van de overeenkomst over de levering van staalboeken aan dergelijke grossiers; De verplichtingen l) tot t) regelen het gedrag op de markt, afgezien van prijzen en voorwaarden. Zij verhinderen dat een lid van de Vereniging individueel de afnemers betere diensten verleent en meer reklamemateriaal ter beschikking stelt;

u) de gemeenschappelijke reklame met inbegrip van het gemeenschappelijk gebruik van het merk Decorgroup onder beperking van de individuele reklame der individuele leden.

— Deze verplichting verhindert dat ieder lid van de Vereniging zich op grond van eigen reklame een voorsprong in de concurrentie tracht te verschaffen.

B. *Circulaire 619 over de campagne 1971-1973 (algemene voorwaarden) en circulaire 620 voor grote afnemers*

1. Overwegende dat de Vereniging een ondernemersvereniging is en de door deze Vereniging uitgegeven circulaires 619 en 620 besluiten van een ondernemersvereniging in de zin van artikel 85, lid 1, zijn;

2. Overwegende dat de bepalingen van de circulaires 619 en 620, zodra zij een bestanddeel vormen van een overeenkomst tussen een lid van de Vereniging en zijn klanten, bovendien een overeenkomst vormen tussen ondernemingen in de zin van artikel 85, lid 1.

3. Overwegende dat de volgende bepalingen van circulaire 619 een beperking van de mededinging bij de verkoop van behangselpapier in België ten doel hebben:

a) de verplichting gebonden prijzen in acht te nemen en deze te vermelden;

b) het verbod lagere prijzen of prijskortingen te vermelden;

c) de verplichting uitverkoopprijzen in acht te nemen;

d) het verbod gratis te snijden en de vaststelling van de prijs voor dit snijden;

e) de verplichting om de verplichtingen uit de algemene voorwaarden aan iedere afnemer op te leggen.

4. Overwegende dat de tabel voor de kortingen over de totale omzet in de beide circulaires 619 en 620, welks percentage uit het totale bedrag van alle aankopen bij de leden van de Vereniging in een jaar resulteert, een beperking van de mededinging ten doel en ten gevolge heeft voor alle andere behangselpapierfabrikanten, die niet lid van de Vereniging zijn; dat het kortingssysteem over de totale omzet leidt tot de concentratie van de bestellingen bij de leden van de Vereniging; dat de onderverdeling van de korting over de totale omzet naar bepaalde totale af te nemen hoeveelheden degene die reeds een deel van zijn behoefte bij de leden van de Vereniging heeft gedekt ertoe brengt zijn totale aankopen bij de leden van de Vereniging te concentreren om een zo hoog mogelijke korting te verkrijgen (zie beschikking van de Commissie van 29 december 1970, PB nr. L 10 van 13 januari 1971).

Overwegende dat de tabel voor de korting over de totale omzet bij dezelfde prestaties een verschillende behandeling van de handelspartners ten gevolge heeft; dat een Belgische klant die bij een lid van de Vereniging een bepaalde hoeveelheid produkt betrekt, na een extra aankoop bij een ander lid van de vereniging een hogere korting verkrijgt dan de afnemer die behang van dezelfde hoeveelheid en kwaliteit bij dezelfde fabrikant betrekt, maar de extra aankoop doet bij een fabrikant die niet tot de Vereniging behoort; dat de aankoop bij de niet tot de Vereniging behorende fabrikant bij vaststelling van het kortingstarief dat deze afnemer moet worden toegekend buiten beschouwing wordt gelaten;

Overwegende dat het betoog van de Vereniging, dat de verhogingspercentages van haar kortingstabel veel lager zijn dan die welke aan de genoemde beschikking van de Commissie van 29 december 1970 ten grondslag lagen, weliswaar juist is, maar geen grond vormt voor een andere beoordeling; dat de kortingstabel van de Vereniging moet worden gezien in samenhang met alle andere concurrentiebeperkingen van de Vereniging, welke samen een marktregeling vormen die de mededinging tussen de leden uitsluit;

Overwegende dat de aankondiging van de Vereniging met name in de brief van 26 april 1974 dat zij ofwel de aankopen van behangselpapier uit Duitsland ofwel uit alle Lid-Staten bij de berekening van de korting over de totale omzet zal meetellen, evenmin tot een andere beoordeling kan leiden, omdat ook een overeenkomst over een korting over de totale omzet waarbij ook alle aankopen bij leden en niet-leden in aanmerking worden genomen een krachtens artikel 85, lid 1, verboden concurrentiebeperking vormt, die niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 85, lid 3 (zie de beschikking van de Commissie van 3 juli 1973, PB nr. L 217 van 6 augustus 1973, blz. 34)

C. *De circulaires 617 V en 617 C*

1. Overwegende dat deze beide circulaires eveneens besluiten van een ondernemersvereniging zijn, en zodra zij een bestanddeel worden van een overeenkomst tussen een lid van de Vereniging en zijn klanten, overeenkomsten vormen tussen ondernemingen in de zin van artikel 85, lid 1;

2. Overwegende dat de circulaires 617 V en 617 C een uitschakeling van de prijsconcurrentie tussen de leden van de Vereniging ten doel hebben;

3. Overwegende dat zij bovendien door de binding van de wederverkoopprijzen een uitschakeling van de prijsconcurrentie tussen de behangselpapierhandelaren ten doel hebben; dat het betoog van de Vereniging en haar leden, dat hun prijzen niet meer bindend zijn, maar nog slechts een vermelding en aankondiging van kortingen uitsluiten, is weerlegd; dat echter zelfs indien dit juist zou zijn dit geen wijzi-

ging zou brengen in de beoordeling; dat immers zelfs gemeenschappelijke vaststelling van slechts een „richt"-prijs de mededinging ongunstig beïnvloedt, daar de deelnemers hierbij met een redelijke mate van zekerheid kunnen voorzien welk prijsbeleid hun concurrenten zullen volgen (zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 17 oktober 1972, zaak 8/72, Jurisprudentie 1972, blz. 977, 990).

D. *De boycot van de behangselpapierhandelaar Pex en de onderneming International Decor*

1. Overwegende dat het in oktober 1971 door de Vereniging genomen besluit om niet meer aan Pex en International Decor te leveren een besluit van een ondernemersvereniging is in de zin van artikel 85, lid 1.

2. Overwegende dat dit besluit Pex en International Decor beperkt in de concurrentie die zij tot dusver andere behangselpapierhandelaren hebben aangedaan;

3. Overwegende dat het betoog van de Vereniging en haar leden, dat de niet-levering gerechtvaardigd zou zijn omdat Pex niet de algemene voorwaarden en daarmee de gebonden prijzen inachtneemt en ook niet de inachtneming daarvan bij zijn afnemers garandeert, ongegrond is; dat namelijk de algemene voorwaarden en de collectief gebonden prijzen inbreuken vormen op artikel 85, lid 1, en Pex mag weigeren deze inacht te nemen, ten einde niet zelf inbreuk te plegen op artikel 85, lid 1;

Overwegende dat het verdere betoog, dat Pex bij het lid van de Vereniging Papiers-Peints Brepols S.A. schulden heeft, in ieder geval niet een rechtvaardiging voor de andere leden van de Vereniging vormt om niet meer aan Pex te leveren; dat het betoog echter ook wat de onderneming Papiers-peints Brepols S.A. betreft voldoende grond mist, omdat de schulden van Pex tegenover deze onderneming dateren uit een tijd (eerste niet voldane rekening van 29. juni 1971 opeisbaar op 30 september 1971; tweede niet voldane rekening van 30 augustus 1971 opeisbaar op 30 november 1971), waarin de onderneming Papiers-peints Brepols S.A. door haar circulaire van 4 oktober 1971 opriep tot boycot van de heer Pex en zo de ontwikkeling inleidde die resulteerde in het boycotbesluit van de Vereniging op 29 oktober 1971;

Overwegende dat het laatste betoog van de Vereniging, dat de GB-Bedrijven N.V., waaraan Pex geleverd heeft, niet de door de Vereniging vastgestelde prijzen, noch het verbod om kortingen te vermelden inachtneemt, zelfs voldoende grond mist indien GB-Bedrijven N.V. in concrete gevallen hogere prijzen van het publiek zou hebben verlangd dan de vastgestelde; dat GB-Bedrijven N.V. namelijk bij het bepalen van zijn prijzen vrij is;

E. *Ongunstige beïnvloeding van de handel tussen Lid-Staten*

Overwegende dat de overeenkomst houdende het „Règlement d'ordre intérieur" en de daarop berustende besluiten bovendien de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden;

Dat dit reeds blijkt uit het feit dat daaronder ook behangselpapier valt dat buiten België wordt vervaardigd en door de leden van de Vereniging in België wordt verkocht; dat bovendien het kortingssysteem over de totale omzet de import van behangselpapier naar België hindert; dat de overeenkomst en de daarop berustende besluiten rechtstreeks de vrije handel tussen Lid-Staten in gevaar kan brengen op een wijze die nadelig is voor de verwerkelijking van de doelstellingen van één enkele markt; dat een kartel dat zich over het gehele gebied van een Lid-Staat uitstrekt reeds naar zijn aard tot gevolg heeft dat de compartimentering der markten op nationaal vlak wordt geconsolideerd, en aldus de in het Verdrag beoogde economische vervlechting doorkruist en de nationale produktie bescherming verschaft; (zie arrest van het Hof van Justitie van 17 oktober 1972, zaak 8/72, jurisprudentie 1972, blz. 991).

III. Beoordeling in het licht van artikel 85, lid 3

Overwegende dat een verklaring krachtens artikel 85, lid 3, niet kan worden afgegeven omdat niet valt in te zien hoe de overeenkomst en de daarop berustende besluiten bijdragen tot verbetering van de produktie en de verdeling van behangselpapier; dat de overeenkomst en de besluiten er bovendien op zijn gericht het prijspeil voor behang in België door collectieve prijsafspraken en door de — de import hinderende — werking van het kortingssysteem over de totale omzet op kunstmatige wijze hoog te houden, zodat de verbruikers uit de overeenkomst en de besluiten niet alleen geen profijt trekken, maar integendeel daarvan nadeel ondervinden;

Overwegende dat de Vereniging daartegen heeft aangevoerd dat haar systeem van kwaliteitsgroepen de consument het overzicht over een uit vele honderden stalen bestaand aanbod vergemakkelijkt; dat het derhalve tot verbetering van de verdeling van deze produkten zou bijdragen, overwegende dat de Commissie niet uitsluit dat dit juist is; dat de leden van de Vereniging het recht behouden een overeenkomst over kwaliteitsgroepen te sluiten zonder enige verwijzing naar prijzen en deze naar behoren bij de Commissie aan te melden ter beoordeling in het licht van artikel 85, lid 3; dat de Commissie zich echter, zolang

de kwaliteitsgroepen slechts een — eventueel positief te beoordelen — klein deel van een in totaal krachtens artikel 85 lid 1, verboden marktordeningssysteem vormen, buiten staat acht om zonder een daartoe strekkende aanvrage van de deelnemende ondernemingen de kwaliteitsgroepen afzonderlijk te beoordelen; dat de deelnemende ondernemingen integendeel tot het eind van de hoorzitting hebben vastgehouden aan de handhaving van hun gehele systeem;

IV. **Toepassing van artikel 3 en 15, lid 2, van Verordening nr. 17**

1. Overwegende dat de Vereniging en haar leden overeenkomstig artikel 15, lid 5, vrijdom van geldboeten genieten voor alle gedragingen die binnen de grenzen van de in de aanmelding omschreven werkzaamheid liggen;

2. Overwegende dat de Commissie in het midden laat of de leden van de Vereniging bij de aanmelding van hun concurrentiebeperkende overeenkomsten en besluiten te goeder trouw handelden dan wel of zij getracht hebben de werkelijke draagwijdte van de zeer gedetailleerde marktregeling voor de Commissie te verbergen door bewust een vage formulering te gebruiken en willens en wetens het bestaan van geschreven overeenkomsten en besluiten te verzwijgen; dat de Commissie in elk geval meent dat bovengenoemde gemeenschappelijke boycot de grenzen van de in de aanmelding beschreven handelingen overschrijdt; dat zij de leden van de Vereniging derhalve slechts geldboetes oplegt op grond van de vastgestelde boycot; dat het overigens volstaat, overeenkomstig artikel 3 van Verordening nr. 17 de ondernemingen bij beschikking te verplichten aan de door artikel 85, lid 1, verboden overeenkomsten en besluiten onmiddellijk een einde te maken;

3. Overwegende dat de Commissie bij de vaststelling van de hoogte van de geldboete naast de zwaarte van de inbreuk ook de duur ervan in aanmerking moet nemen; dat de collectieve boycot een van de zwaarste inbreuken op het mededingingsrecht vormt; dat hij namelijk gericht is op de uitschakeling van een ongemakkelijke concurrent; dat hij opzettelijk inbreuk maakt op artikel 85, lid 1;

Overwegende dat de inbreuk duurt van oktober 1971 tot heden; dat een bijzonder verzwarende omstandigheid is, dat de deelnemende ondernemingen in hun gedrag volharden hoewel zij in de eerste plaats door een uitspraak van de Rechtbank van Koophandel van Nijvel van 1 maart 1973 en vervolgens door de mededeling van punten van bezwaar van 26 oktober 1973 zijn gewezen op de onrechtmatigheid van hun gedrag; dat voor de vaststelling van het bedrag van de geldboete de Commissie overigens rekening heeft gehouden met de positie van de betrokken ondernemingen op het gebied van de afzet van behangselpapier,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Het „Règlement d'ordre intérieur" van de Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten van juli 1971, de circulaires 619, 620, 617 C en 617 V en het besluit om de handelaar Pex en de onderneming International Decor geen behangselpapier te leveren, vormen inbreuken op artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Artikel 2

De aangevraagde verklaring van niet-toepasselijkheid van artikel 85, lid 3, wordt geweigerd.

Artikel 3

De Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten en de in artikel 5, nrs. 1 tot en met 4, genoemde leden-ondernemingen worden verplicht aan de in artikel 1 vastgestelde inbreuken onverwijld een einde te maken.

Artikel 4

1. Wegens de gemeenschappelijke boycot worden de volgende geldboeten opgelegd:

a) aan de onderneming S.C. Usines Peters-Lacroix S.A. 135 000 (honderdvijfendertig duizend) rekeneenheden of 6 750 000 (zes miljoen zevenhonderdvijftig duizend Belgische frank;

b) aan de onderneming Les Papeteries de Genval S.A. 120 000 (honderdtwintig duizend) rekeneenheden of 6 000 000 (zes miljoen) Belgische frank;

c) aan de onderneming Éts. Vanderborght Frères N.V. 36 000 (zesendertig duizend) rekeneenheden of 1 800 000 (één miljoen achthonderd duizend) Belgische frank;

d) aan de onderneming Papiers Peints Brepols S.A. 67 500 (zevenenzestig duizend vijfhonderd) rekeneenheden of 3 375 000 (drie miljoen driehonderdvijfenzeventig duizend) Belgische frank.

2. De onderhavige beschikking vormt overeenkomstig artikel 192 van het Verdrag tot oprichting van de E.E.G. executoriale titel ten aanzien van bovengenoemde ondernemingen.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de Vereniging der Belgische Behangselpapierfabrikanten, Louizalaan 138, 1050 Brussel en tot de volgende ondernemingen:

1. S.C. Usines Peters-Lacroix S.A.
   Dobbelenberg 9
   1130 Brussel

2. Les papeteries de Genval S.A.
   rue de Rixensart
   1320 Genval

3. Éts. Vandenborght Frères S.A.
   Schildknaapstraat 52,
   1000 Brussel

4. Papiers-Peints Brepols S.A.
   Lindekens 44-46
   2300 Turnhout

Gedaan te Brussel, 23 juli 1974.

Voor de Commissie

De Voorzitter

François-Xavier ORTOLI